To exclude an informer, etc.

למעוטי מוסר כולי –

Overview

The גמרא states that the מוסר מניינא וו בי is excluding מוסר ומפגל, they are not included in his 1 אבות נזיקין. It seems evident from the ensuing discussion in the גמרא that אבות מוסר מוסר מוסר דין to the other אבות in regard to payment²; however מוסר 'is not discussing these types of נזיקין. Based on this (and the previous) מניינא it seems that the מניינא is excluding items that have the same ruling; however they are not comparable to the type of categories to be enumerated. 3 תוספות anticipates, therefore, two extreme questions.

הוה מצי למימר למעוטי כופר⁴ ושלשים של עבד כוה מצי למימר

The גמרא could have said that the מניינא of ר"ה is coming to exclude כופר, and the thirty שקלים payable to the owner of a slave who was gored to death 6 -

והא דלא קתני להו משום דבקטלא לא מיירי

And the reason ר"ה did not mention these two is because מרא was not discussing damages which involve killing. The גמרא could have said this exclusion and the accompanying reason, but chose not to.

ומוסר ומפגל אפילו למאן דלא דאין דינא דגרמי –

And concerning מוסר ומפגל; even according to the one who does not implement the rule of גרמי, nevertheless the (ומפגל) -

מחייב משום קנס בהגוזל בתרא (לקמן דף קיז,א):

 $[\]frac{1}{2}$ is not discussing קדשים (this excludes מפגל) and damages resulting from מוסר (this excludes מוסר).

 $^{^2}$ If מוסר מוסר would have a different פטור, then it is obvious why מוסר does not include them.

³ See also previous הוספות ד"ה תני We are not excluding items which are not liable for damages, etc.
⁴ אינה המינים אינה במינים אינה ב

⁴ כא,ל is the money the owner of a שור המועד (who previously killed three people) has to pay (as an atonement) to the יורשים of the one killed by the שור המועד.

 $^{^{5}}$ שמות [משפטים] שור Mills an עבד כנעני the owner of the שור must pay the owner of the עבד כנעני thirty שקלים (and the ox must be stoned to death).

⁶ There would be no question if the מיקין is excluding פטור מזיקין that are פטור; for כופר ושלושים are obviously הייבים מדאורייתא. However since we are excluding הייבין that are הייבים מדאורייתא (but do not fit the proper type), then we should rather exclude כופר ושלשים which are definitely מוסר (ומפגל), which may not be הייב according to the מ"ד דלא דאין דינא דגרמי.

 $^{^{7}}$ It is apparent from a later (דף ק,א ד"ה טיהר) that מפגל is considered a מעשה not a גרמי. The question here is only concerning תוספות מוסר mentions מפגל because he is using the expression of the גמרא.

is liable to pay for his damage on account of a קנס as is stated in פרק הגוול בתרא. Therefore a reason is required as to why ר"ח omitted them; which the גמרא offers.

Summary

The גמרא could have stated that the מניינא דר"ה excludes כופר ושלשים של עבד and they are not mentioned for ה"ק is not discussing damages which involve killing. (ומפגל) are חייב even למ"ד דלא דאין דינא דגרמי on account of קנס.

Thinking it over

If we are not דאין דינא דארן why do we give a מוסר to the מוסר? 9

א See נח"מ on this תוס' בד"ה והנה תוס' עוס' who explains how we derive this from the גמרא in (קטז,ב in גמרא בתרא פרוזל בתרא יום' מח"מ הגוזל בתרא קיז,א בד"ה ואי קנסא וח"מ. See נח"מ.